

Základní škola a Mateřská škola Dolní Heřmanice, příspěvková organizace

Dolní Heřmanice 11, 594 01 Velké Meziříčí

Školní vzdělávací program školní družiny

**při ZÁKLADNÍ ŠKOLE A MATEŘSKÉ ŠKOLE
DOLNÍ HEŘMANICE, příspěv. organizaci**

„ŠKOLNÍ DRUŽINA PLNÁ POHODY“

Zpracovala: Jitka Černá

Schválila: Mgr. Jaroslava Koldová

Obsah:

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	2
3. Cíle vzdělávání... ..	4
4. Formy vzdělávání... ..	6
5. Podmínky přijímání žáků a průběhu vzdělávání.....	7
6. Podmínky materiální, personální, ekonomické, bezpečnosti práce a ochrany zdraví... ..	8
6.1. Podmínky materiální.....	8
6.2. Podmínky personální	8
6.3. Podmínky ekonomické	9
6.4. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	9
6.4.1. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD.....	9
6.4.2. Psychosociální podmínky	10
6.4.3. Vnitřní řád.....	10
7. Zaměření družiny, spolupráce s rodiči, s jinými subjekty	10
7.1. Zaměření školní družiny	10
7.2. Spolupráce školní družiny s rodiči... ..	11
7.3 .Spolupráce ŠD s jinými subjekty.....	11
8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.....	12
9. Délka a časový plán	12
10. Obsah vzdělávání.....	13
11. Plán zájmového vzdělávání a činností.....	26
12. Školní družina.....	37
13. Týdenní rozpis činností ve ŠD.....	39

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro školní družinu (ŠVP ŠD)

„Školní družina plná pohody“

1.2 Předkladatel

Základní škola a Mateřská škola Dolní Heřmanice, příspěvková organizace

Základní údaje o škole

Název: Základní škola a Mateřská škola Dolní Heřmanice, příspěvková organizace

Sídlo: Dolní Heřmanice 11, 594 01 Velké Meziříčí

Ředitelka: Mgr. Jaroslava Koldová

Vychovatelka: Jitka Černá

Telefon: 566 547 527

E-mail: info@zsdolnihermanice.cz

IČO: 75 02 29 15

1.3 Zřizovatel

Název: Obec Dolní Heřmanice

Adresa: Dolní Heřmanice 100, 594 01 Velké Meziříčí

Telefon: 566 547 257

E-mail: obec@dolnihermanice.cz

ŠD je zřizována dle vyhlášky č. 87/1992 Sb. MŠMT ČR, zařízení je zařazeno do sítě školských zařízení.

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2026

ŠVP byl aktualizován a inovován nahrazuje proto ŠVP z 1.9.2016

2. Charakteristika školy

Od 1.1.2003 se škola stala právním subjektem - příspěvkovou organizací. Součástí školy je také mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Všechny součásti jsou propojeny nejen organizačně, ale zejména koncepčně. Školní družina poskytuje pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost žákům ve dnech školního vyučování, tj. od 6.45 do 7.15 a dále od 11.15 hod.

3. Cíle vzdělávání

Naším cílem je:

- Nabídnout smysluplné využití volného času.
- Vychovávat z dětí svobodné osobnosti, které budou umět vhodně obhájit svá práva a vyjádřit svůj názor.
- Učit děti poznávat, jednat, žít a být.
- Harmonický rozvoj osobnosti člověka: budeme vytvářet postoje, které spočívají v úctě k ostatním, společně hledat pravidla, podporovat zdravý způsob života.
- Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1.stupně).
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie: Úmluva o právech dítěte (každý má svoje práva, ale i povinnosti).
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana: budeme rozvíjet vztah a chování k životnímu prostředí.
- Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví.

Konkrétní cíle vzdělávání:

Naším cílem je:

- Šťastné a spokojené dítě, připravené do života.
- Snažit se děti vychovávat k sebeúctě, sebedůvěře, sebehodnocení a sebevědomí.
- Podporovat svobodnou volbu.
- Vést děti k bezpečnosti.
- Učit děti komunikovat (formou rozhovoru).
- Předávat dětem zkušenosti.
- Rozvíjet jejich představivost, fantazii.
- Společně hledat pravidla.
- Usměrnovat chování dětí v různých situacích.
- Pomáhat si navzájem, neostýchat se požádat o pomoc.
- Spokojenost rodičů.

Cíle jsou podrobně uvedené v obsahu vzdělávání.

Součástí našich cílů je primární prevence sociálně patologických jevů:

- Vychovávat ke zdravému životnímu stylu: správné stravovací návyky, zdravá skladba stravy, dodržování pitného režimu dne, dodržování tělesné kultury, zdatnosti, rozvoj citových vazeb a citové stránky osobnosti, pěstování pracovních návyků a dovedností.

- Posilovat komunikační dovednosti: kultura slovního i mimoslovního projevu, rozvoj slovní zásoby, schopnost ji používat.
- Zvyšovat sociální kompetence: pěstování potřebných vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích, které vedou k odpovědnosti za své chování a přijímání důsledků svého chování, vedení k pravdomluvnosti.
- Vychovávat k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování: ovládání negativních citových reakcí, vypořádání se se stresem, vyrovnat se s nedostatky a neúspěchy, schopnost najít si své místo ve skupině a společnosti.
- Formovat životní postoje: vytváření základního právního vědomí, porozumění, tolerance, ochota pomoci, nepodléhat cizím negativním vlivům.

4. Formy vzdělávání

- Příležitostné: významnější akce celé ŠD – výlety, besídky, výtvarné soutěže, sportovní akce.
- Průběžné: co děláme průběžně během celého školního roku – seznámení s činností, řádem, poučení o bezpečnosti, chování, vycházky, prevence sociálně patologických jevů.
- Pravidelné: týdenní skladba zaměstnání – sportovní aktivity, dramatická činnost, hudebně-pohybová činnost, výtvarná a rukodělná činnost, přírodovědná a vlastivědná činnost.
- Opakující se: příprava na oběd, oběd, základy hygieny, zdravení, děkování, čistota.
- Nabídka spontánních činností: činnosti venku, a v koncových hodinách.
- Osvětová činnost: besedy, prevence, exkurze.

- Odpočinkové činnosti: klidové činnosti, aktivní odpočinek
- Příprava na vyučování: vycházky s tematickým zaměřením, didaktické hry, činnosti, které upevňují a rozšiřují získané vědomosti a poznatky, kvízy, testy, doplňovačky.

5. Podmínky přijímání žáků a průběhu vzdělávání

Do ŠD jsou přijímáni žáci na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky.

Přihláška je platným dokumentem školského zařízení. Lze přihlásit nebo odhlásit dítě i v průběhu školního roku, dle naplněnosti družiny. Odhlášení žáka ze školní družiny podají rodiče písemně paní vychovatelce. Osobní data žáků se zapisují do školní matriky a školní dokumentace, vedené podle školského zákona. Osobní data ostatních účastníků do evidence vedené ve shodném rozsahu.

Po přijetí se na žáky vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání v naší ŠD (podle platných právních předpisů, příloha č. 1)

Provoz školní družiny:

ŠD je otevřena od pondělí do pátku. Jedná se o přímou výchovnou práci s dětmi.

Po, Út, St, Čt, Pá od 6.30 hod. do 7.15 hod.

od 11.15 do 15.30 hod.

Poplatek za školní družinu:

ŠD vybírá úplatu za zájmové vzdělávání, podle vyhlášky stanovené ředitelem školy. Platby se uskutečňují každý měsíc nebo 1x za pololetí bezhotovostně na účet.

Výši úplaty stanoví ředitel školy – viz směrnice o úhradě MŠ a ŠD.

6. Podmínky materiální, personální, ekonomické, bezpečnosti

práce a ochrany zdraví

6.1. Popis materiálních podmínek

ŠD je součástí základní školy. Má k dispozici jednu velkou místnost – třídu. V budově je další třída, ve které se žáci učí, slouží rovněž jako počítačová učebna. Zde je mimo programů pro děti i připojení k vysokorychlostnímu internetu. Třída disponuje i interaktivní tabulí pro všestranné využití dětí. ŠD odpoledne využívá tuto místnost také pro relaxaci. Dále se zde nachází sociální zařízení, ředitelna a kabinety. Družinové děti mohou využít k pohybovým aktivitám tělocvičnu ve škole i školní hřiště.

Stravování:

Probíhá ve školní jídelně, která je součástí mateřské školy (odloučené pracoviště). Děti si nosí z domu dostatečně velkou zásobu nealkoholického pití.

6.2. Popis personálních podmínek

Zájmové vzdělávání zajišťuje vychovatelka, která je plně kvalifikovaná pro obor Pedagog volného času a Vychovatel. Její odborné zaměření je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem. Dále se vzdělává v různých specializacích.

Základy práce s počítačem, komunikace pomocí internetu, tělovýchovná činnost, výtvarná činnost, práce s keramickou hlinou a jiné nekonvenční techniky, základy ručních prací a vaření – to jsou činnosti, které vychovatelka nejen ovládá, ale především předává dětem ve školní družině. Podporuje všeobecný rozvoj žáků ve všech složkách vývoje, na malotřídní škole velice úzce spolupracuje s učitelkou, rodiči a vede žáky ke vztahu ke své obci.

6.3. Popis ekonomických podmínek

Spotřeba tepla a světla je hrazena zřizovatelem v rámci rozpočtu obce pro ZŠ, spotřební materiál na výrobky je hrazen z úplaty ŠD (nůžky, lepidla, pastelky, atd.), pro prezentaci školy a družiny je hrazen z neinvestičních nákladů.

6.4. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

6.4.1. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

- Vhodná struktura režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání.
- Vhodný stravovací a pitný režim.
- Zdravé prostředí užívaných prostor družiny podle platných norem.
- Ochrana žáků před úrazy.
- Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska bezpečnosti.
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelky poskytnout první pomoc.

6.4.2. Psychosociální podmínky

- Vytváření pohodového prostředí, příznivé sociální klima – úcta, tolerance, uznání, spolupráce a pomoc druhému.
- Respekt potřebám jedince a jeho osobním problémům – všestranný prospěch žáka.
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, dostatečná zpětná vazba.
- Ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.
- Spoluúčast žáků na životě družiny a školy.
- Včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním řádu.

6.4.3. Vnitřní řád

Vnitřní řád ŠD stanovuje pravidla chování žáků ve ŠD, práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců a další ustanovení. Řád je celoročně vyvěšen na přístupném místě a jsou s ním prokazatelně seznámeni žáci i zákonní zástupci. Je součástí ŠVP.

7. Zaměření školní družiny, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

7.1. Zaměření školní družiny

Motivační název školního vzdělávacího programu pro školní družinu je

„Školní družina plná pohody“.

Po provedené analýze podmínek školní družiny, možností a potřeb žáků a požadavků rodičů bylo zaměření vyjádřeno v podobě následujících vzdělávacích priorit:

- Chceme, aby u nás ve škole bylo dobře žákům i učitelům.
- Chceme být prosperující školou moderního stylu.
- Naším cílem je společný zájem poznávat, prožívat a tvořit v bezpečném prostředí vně i uvnitř školy.
- Chceme, aby z naší školy odcházeli žáci, kteří budou schopni žít bez problémů ve společnosti, budou se celoživotně vzdělávat, budou schopni asertivně komunikovat a reálně zhodnotit své možnosti.
- Budeme rozvíjet schopnosti nadaných žáků a pomáhat žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

7.2. Spolupráce ŠD s rodiči

Budeme sledovat konkrétní potřeby dětí, snažit se jim porozumět a vyhovět. Informovat rodiče o náplni školní družiny.

Chránit soukromí rodin, zachovávat mlčenlivost o osobních údajích. Jednat s rodiči ohleduplně, taktně a diskrétně.

7.3. Spolupráce s jinými subjekty

Spolupracujeme se školou na různých odpoledních aktivitách. (Besídky, akce pro rodiče)

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Cíle a záměry zájmového vzdělání jsou pro všechny děti společné. ŠD plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost, tj. individuální přístup, rozdělení úkolů na dílčí

části, různorodá nabídka činností.

U žáků s podpůrnými opatřeními I. – V. stupně případně u žáků mimořádně nadaných spolupracuje vychovatelka s třídní učitelkou a výchovným poradcem.

Pro rozvoj nadaných žáků bude nabízet ŠD další rozšiřující a doplňkové aktivity, úkoly, projekty a soutěže v oblastech jejich zájmů.

ŠD klade důraz na spolupráci se školou a s rodiči daného žáka. V případě nutnosti dochází ke konzultaci s PPP.

9. Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program ŠD je koncipován pro 27 dětí, které bydlí v Dolních Heřmanicích a okolních vesnicích. Vzděláváme děti ve věku od 6 – 10 let,

1. - 4. ročník.

Program vytváříme na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – na 3 roky. Náš časový plán zahrnuje činnosti, ze kterých budeme vybírat podle aktuálního složení oddělení.

10. Obsah vzdělávání

Náš školní vzdělávací program vychází především ze vzdělávacího oboru základního vzdělávání Člověk a jeho svět, jeho částí: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Rozmanitosti přírody, Člověk a jeho zdraví, Člověk a svět práce, Umění a kultura.

Obsah vzdělávání je rozvržen do 4 bloků (4 roční období) – podzim, zima, jaro, léto. Tyto bloky budou rozděleny na další témata k daným měsícům a budou realizovány jako celoroční hra pro děti se zaměřením na pobyt v přírodě pod názvem:

„Les ve škole“

Chceme dětem přiblížit:

- Vztahy k přírodě
- Poznávání světa z jiného úhlu
- Vztahy k sobě samému
- Vzájemné vztahy pro pocit bezpečí ve společnosti, ve které žijeme
- Vztahy k hodnotám

Do vzdělávacího programu zahrnujeme jednotlivé činnosti, ale i jejich návaznost na další aktivity. Důraz klademe na navazování činností a situací, při kterých žáci získávají bezprostřední citové a smyslové zážitky a zkušenosti.

1. Hlavní úkoly:

- Prostřednictvím hry vytvářet u dětí vlastní tvořivost a rozvoj fantazie.
- Vést děti k aktivnímu odpočinku.
- Rozvoj vhodných návyků a dovedností.

2. Prostředky a formy výchovně vzdělávací práce v ŠD

A. Svět kolem nás

- Vytváření kamarádských vztahů
- Vedeme děti k používání kouzelných slovíček – děkuji, prosím...
- Nepoužíváme nevhodné výrazy v mluveném projevu
- Neubližujeme si navzájem
- Pomáháme si
- Pravidelně hodnotíme chování dětí

B. Ve zdravém těle zdravý duch

- Tělovýchovnými činnostmi přispíváme k vytváření rovnováhy mezi duševním a tělesným zatížením – pohybové hry v tělocvičně školy s využitím náradí, náčiní a hudbě
- Vedeme děti ke zdravé soutěživosti
- Bezpečně přecházíme vozovku, předcházíme úrazům na silnici
- Upevňujeme hygienické návyky

C. Estetická výchova

- Seznamujeme děti s různými výtvarnými technikami
- Podílí děti na výzdobě ŠD
- Upevňujeme lidové tradice – Mikuláš, Vánoce, Velikonoce

D. Z plodů a práce lidí

- Rozvíjíme motoriku ruky
- Dodržujeme bezpečnost při práci (nůžky, jehla, nůž...)
- Využíváme různé materiály – přírodniny, papír, textil...
- Ošetřování pokojových květin

E. Nejen hrou upevňujeme vědomosti

- Spolupracujeme s třídní učitelkou
- Vzájemná informace o problémech
- Informace z encyklopedií, časopisů
- Využití programů PC
- Didaktické hry na prohlubování znalostí

3. Zásady

- Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě, jsou pro dítě jistotou a bezpečím.
- Vychovatelka respektuje potřeby dětí, jedná nenásilně, přirozeně, citlivě, navozuje pohodu a klid.
- Nasloucháme dětem, necháváme jim dostatek prostoru pro jejich seberealizaci, často děti chválíme a reagujeme na jejich úspěchy.
- Nepodporujeme stálé organizování a nezdravou soutěživost.

4. Cíle

- Podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu.
- Rozvíjet schopnosti a dovednosti, které usnadňují učení.
- Rozvíjet schopnost komunikace.
- Vést děti k zájmu podílet se na společném životě – spolupráci, spoluodpovědnosti, toleranci k druhým.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

- poznávání okolí
- organizace života ve škole, v rodině, společnosti, obci
- historie svého bydliště, historické památky v okolí
- regionální pohádky a pověsti jako poslechová činnost
- tematické vycházky, výlety, poznatky z cest

- cesta do školy a ze školy
- poznávání různých služeb v obci – knihovna, OÚ, hasiči...
- dopravní výchova, didaktické hry s dopravní tematikou
- zvyky, obyčeje

2. Lidé kolem nás

- osvojení zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi
- tolerance, empatie, vzájemná úcta, vztah ke spolužákům a dospělým osobám
- základní lidská práva a práva dítěte
- základní práva a povinnosti
- pravidla stolování
- předcházení sociálně patologických jevů – záškoláctví, šikaně
- výchova občana k demokratickému státu
- pravidla soužití
- výchova k sebekázni

3. Lidé a čas

- úcta a času druhých, vytváření návyků
- denní režim a jeho dodržování
- odlišný způsob života, tradice a zvyky
- organizace a režim ve ŠD
- historie věcí a jevů
- postup událostí v čase
- orientace v čase

ČLOVĚK A PŘÍRODA

- rozmanitost přírody
- činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
- ohleduplné chování k přírodě a její ochrana
- tematické vycházky, pobyt v přírodě

- pozorování změn, roční období
- zakládání herbáře, péče o pokojové rostliny
- ekologie
- zvířata kolem nás – album zvířat, domácí zvířata, návštěva chovatele
- rozlišování znaků v přírodě
- zimní spánek zvířat, stopy sněhu, krmení ptáčků v zimě
- jedovaté rostliny a houby
- chráněné oblasti
- čtení knih o přírodě a zvířatech

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- poučení o zdraví a nemocech
- otužování, osobní hygiena
- dbání na bezpečnost
- předcházení úrazům
- nácvik ošetření jednoduchého poranění
- vyhledávání pomoci, tísňové linky
- pravidelný pobyt venku
- závodivé hry, hry s míčem
- smysl sportovní činnosti, pravidla her
- zimní sporty
- význam cvičení pro lidský organismus
- koupání
- orientace v terénu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- tradiční i netradiční materiály, elementární dovednosti
- práce s papírem, drobným materiálem, modelovací hmotou, textilem
- konstruktivní stavebnice
- stavby z písku, navlékání korálků

- výrobky z přírodnin, malování na kameny
- hry s barvou
- tiskátka z brambor
- práce s kostkou
- výrobky ze slaneého těsta
- stříhání a ohýbání drátu

UMĚNÍ A KULTURA

- hudebně pohybové hry
- poslech čtených pohádek s hudbou
- malování, kreslení
- ilustrace k četbě
- vyprávění příběhů
- úprava knihovničky, práce s dětskými časopisy
- popěvky, lidové písně, koledy
- dramatizace pohádek

Informační a komunikační technologie:

1. Základy práce s počítačem - využití základních funkcí, dodržování

základních pravidel bezpečnosti s hardwarem i softwarem, ochrana dat před poškozením, ztrátou, zneužitím.

2. Vyhledávání informací a komunikace - komunikace s internetem.

3. Zpracování a využití informací - práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru. Informační gramotnosti již u dětí od 6 let.

Klíčové kompetence:

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

K učení – žák pochopí nutnost přípravy na vyučování, aktivně se účastní didaktických her a výukových programů na PC, v rámci sebevzdělávání samostatně čte a třídí informace, používá encyklopedie, internet a zdokonaluje se v problémových předmětech. Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

Komunikativní – žák je schopen vyjádřit své myšlenky, poznatky, názory v souvislém ústním projevu, naslouchá ostatním spolužákům a pedagogům a zapojuje se do diskuze (Kruh pravdy a pohody, Komunitní kruh), sociální a personální. Ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, kultivovaně komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými.

Občanské – respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, chápe základní principy zákonů a společenských norem, je si vědom svých práv a povinností (seznámení s řádem ZŠ a ŠD, Úmluvou dětských práv spojenou s povinnostmi), chrání a oceňuje a podílí se na kulturním a historickém dědictví a aktivně se zapojuje do kulturního života (besedy o státních svátcích, významných dnech, Den otevřených dveří ZŠ, vánoční vystoupení, vstup prvňáků do ZŠ a odchod žáků 4. ročníku), chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy (Den Země, třídění druhotných surovin, společný

sběr starého papíru, Zdravé zuby). Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.

Pracovní – používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, pracuje kvalitně s výhledem nejen na funkčnost i citový výsledek výrobku, využívá svých získaných zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na povolání (pracovně-technická činnost), v oblasti využití počítačové techniky se zapojuje do přípravy na vyučování formou opakování nabytých vědomostí využitím školních výukových programů. Dodržuje ochranu a bezpečnost při pracovních činnostech. Po vlastní pracovní činnosti si dokáže uklidit své místo.

K řešení problémů - všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy. Chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

Sociální - samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi. Podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

K trávení volného času - orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

11. PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ

PRO ŠKOLNÍ ROK

ZÁŘÍ

Přilétáme z prázdnin

- seznámení dětí s novým prostředím, s kolektivem a okolím školy, (společenské, seznamovací a kontaktní hry)
- seznámení s pravidly chování v družině (řád ŠD) a poučení o bezpečnosti při zájmových činnostech a při vycházkách
- vzpomínání na prázdniny (vyprávění zážitků, kresba, pantomima)

Cesta do školy

- seznámení s pravidly bezpečné cesty do školy, konkrétní situace a nebezpečí
- oslouchej, dívej se a přemýšlej – vnímání nebezpečí všemi smysly (pozorování dopravních značek)
- přecházení silnice bez přechodu, po přechodu, se světelnými signály – realizace v terénu, dramatizace, pantomima)
- společné vycházky, hry v přírodě a na školním hřišti
- „Mapa“ – malování cesty z domu do školy

ŘÍJEN

Barvy podzimu

- ovoce a zelenina – určování podle chuti, tvaru, vůně, způsob jejich uskladňování
- sledujeme změny počasí
- „Chaloupka Křemílka a Vochoomůrky“ – stavba domečků, obrazců z přírodních materiálů (Land art)
- sběr přírodních materiálů na společných vycházkách a jejich využití při práci (šišky, mech, klacíky, kamínky, podzimní plodiny, ...)

- hry v přírodě

Semafor

- rozeznávání a výtvarné zpracování dopravních značek a signalizací,
- pohybové hry zaměřené na dopravní tematiku – Autíčka, Semafor, Formule,
- vyhledávání dopravního značení v terénu, seznamování se s jejich významem
- výroba různých dopravních prostředků (vlak, letadlo, auto, kolo, ...), využití různých výtvarných technik, práce s tradičním i netradičním materiálem

LISTOPAD

Zdravá výživa

- pravidla stolování
- zásady správné výživy (proč je správné dodržovat správnou výživu, jak, proč a které vitamíny nám pomáhají a prospívají, ...)
- „**Moje oblíbené jídlo**“ – kresba, koláž či modelování jídel, která dětem nejvíce chutnají a chtěly by, aby se ve školní jídelně vařily
- výroba tiskátek, korálků a zvířátek z brambor

Příprava na zimu

- Sběr surovin pro naplnění krmelců a krmítek zvířátek
- Společné vycházky do přírody, sledování změn počasí, pranostiky
- Výběr zajímavě zbarvených listů a jejich výtvarné zpracování (otisk, frotáž, ...)
- „**Svatomartinský průvod**“ – zdobení perníčků a lampiónový průvod obcí s přivítáním svatého Martina
- „**Adventní dílna**“ – výroba adventního věnce, svícnu či různých vánočních dekorací

PROSINEC

Čertoviny

- Mikulášská nadílka
- využití netradičních výtvarných technik ke zhotovení výrobků s tematikou
- „Čertovský rej“ – výroba čertovských masek

Čas adventní

- nácvik programu na vánoční besídku
- výroba vánočních dekorací a ozdob (výzdoba družiny)
- výroba vánočního stromu pro zvířátka
- vycházky s pozorováním výzdoby v obci
- adventní příběhy a vyprávění o zvycích a tradicích, které udržujeme v naší rodině
- rozdávání dárek pod stromečkem

LEDEN

Kdo si hraje, nezlobí!

- didaktické hry – Pomáhej a chraň, Velký učí malého, Poznáš, jaké jsem zvíře? (hry učící správné chování v silničním provozu, trénování pravolevé orientace, poznávání zvířátek)
- „Pexesový turnaj“ – celotýdenní turnaj zaměřený na pozornost, vnímavost a fair-play u dětí, udělování diplomů a cen
- vědomostní soutěže zaměřené na les a všechno živé i neživé v něm
- Hrátky ve sněhu, bobování, bruslení na rybníku, stavění sněhuláků

Proměny přírody

- počasí, pranostiky a znaky ročních období
- co dát ptáčkům do krmítka (výroba jednoduchých krmítek, příkrmování ptactva)
- „Poznáš, komu patří?“ - pozorování stop ve sněhu/v blátě a přiřazení správnému zvířátku
- aktivity podporující sbližování žáků a podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi

ÚNOR

Pomoci se nebojím

- seznámení se základy první pomoci, prevence úrazů (názorně si ukážeme jak pomoci v nastalých situacích, jak je řešit a předcházet jim)
- umíš si poradit a pomoci?
- zranil ses, odřel sis koleno, vyboural ses na kole, slyšíš volat o pomoc, jsi svědkem nehody, našel jsi divný balíček, zatoulaný pejsek, šikana spolužáků, ...
- nebezpečí, která číhají a jejich řešení (formou dramatického výstupu budeme předvádět, jak se chovat v určitých situacích)
- cizí člověk ti nabízí nový druh „bonbonů“, ptá se na odlehlé místo, chce ukázat cestu, nabízí svezení autem
- důležitá telefonní čísla – policie, hasiči, první pomoc
- „**Pomoci se nebojíme**“ - dramatické ztvárnění či malování obrázku pomoci zraněnému člověku při dopravní nehodě, chodci či cyklisty

Karnevalový rej

- výroba karnevalových masek, převleků a kostýmů
- výzdoba třídy – balónky, řetězy, girlandy
- co je to masopust, kdy a proč se slaví, vyprávění příběhů
- „**Karneval v družině**“ – bez masky vstup zakázán, plnění úkolů a soutěží, diskotéka

BŘEZEN

Co to tu kvete?

- první jarní kytičky
- sledujeme změny v probouzející se přírodě
- zpracování poznatků v různých výtvarných technikách
- vycházky do přírody – pozorování prvních pohybů zvířátek
- rozvíjení tvořivosti a fantazie
- dramatizace pohádek

Mezi námi kamarády

- kresba svého nejmilejšího zvířátka, komunikativní kruh (proč je nejmilejší, co se mi na něm líbí, jaký je, ...)

- kresba nejlepšího kamaráda (osoby, hračky,...)
- kontaktní hry, závody v obratnosti, zábavné soutěže v tělocvičně, v družině a na hřišti – dodržování zásad bezpečnosti

DUBEN

Zajíčková pomlázka

- zvyky a tradice
- netradiční zdobení kraslic
- výtvarné techniky s velikonoční tematikou (výzdoba družiny)
- **písně s jarní tematikou**, velikonoční říkadla

Šťastná planeta – Den Země

- prohloubit znalosti o existenci planety Země, jako součásti Vesmíru
- výroba vlastní planety (s využitím různých výtvarných technik a materiálu si děti vyrobí svoji ideální planetu, na které by chtěly žít)
- výtvarná činnost zaměřená na životní prostředí – „**Život bez aut?**“ didaktické hry – Pomáhej a chraň, Velký učí malého, Takhle ano a takhle ne (hry učící správné chování v silničním provozu, trénování pravolevé orientace, seznámení s riziky silničního provozu)

KVĚTEN

Kolo je můj kamarád

- seznámení dětí s povinnou a doporučenou výbavou jízdního kola, její funkce pro bezpečnou jízdu (kresba, koláž)
- upevnění pravidel a techniky správné jízdy - děti si vyzkoušejí modelové situace pomocí dramatizace
- „**Nejlepší kolo na světě**“ – jak by mělo vypadat to nejlepší dětské kolo snů (volná tvorba)

Mladý myslivec

- seznámení se životem zvířat, jejich mláďata, chování v lese (nekřič, nenič, naslouchej), společné vycházky a hry v přírodě
- výroba lesních domečků (použití darů přírody – mech, kůra, kameny,...)

- vědomostní a sportovní soutěž o zvířatech
- výroba herbáře (využití knih, sběr a lisování rostlin)
- využití barev v netradiční podobě (mramorování, batikování, ubrousková metoda, kreslení na chodník, kameny, ...)
- oslava svátku „**Maminek**“ – výroba dárečků a přáníček

ČERVEN

Jedeme na výlet

- oslava **DNE DĚTÍ**
- pohybové a logické soutěže (zábavnou formou děti plní pohádkové disciplíny, sportovní úkoly, hádanky, kvízy, kreslení, diskotéka, opékání buřtů na zahrádce)
- vyhodnocení soutěže a odměny
- cesta dopravními prostředky – druhy dopravních prostředků, seznámení a osvojení pravidel cestování, bezpečné jízdy, nástup a výstup, chování za jízdy, vztahy mezi cestujícími – modelové situace

Odlétáme na prázdniny

- vyprávění a kresba, kam děti pojedou nebo by chtěli jet na prázdniny
- rozloučení se školním rokem
- poučení dětí o bezpečném chování v době letních prázdnin

Další akce pořádané v průběhu školního roku v družině se ZŠ

- drakiáda
- Svatomartinský průvod
- Den otevřených dveří
- Rozsvěcení vánočního stromu
- Adventní dílna
- Mikulášská besídka
- Vánoční besídka, besídka ke dni matek
- Výroba dárků pro budoucí prvňáčky – zápis do 1. třídy
- Karneval v družině
- Vánoční a velikonoční výstava

- Družinová olympiáda
- Účast na akcích pořádaných okolními školami

12. Školní družina

- **důležitý výchovný partner rodiny a školy**
- **plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí**
- **pomáhá dětem překonávat jejich handicapy**
- **má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů**
- **rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence**

Program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé skupině. Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Školní družina musí být:

- místo pro zájmové využití dětí
- místo pro regeneraci sil dětí po vyučování
- místo pro rozvíjení tvořivosti
- místo pro posilování sebevědomí
- místo pro radost
- místo pro komunikaci vychovatelky s rodiči

Podmínky pro činnost musí být:

- inspirující, nestresující
- účelově vybavená místnost družiny s možností kreativního uzpůsobení
- možnost využívat další prostory školy, tělocvičnu, i okolí (hřiště)

Činnost a výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků **pedagogiky volného času** (ovlivňování volného času, nabídka nových atraktivních činností,

motivace, nabídka pomůcek a her, změny prostředí, přiměřená úspěšnost dětí při hře).

Podstatou pedagogiky volného času je:

- dobrovolnost (činnosti vykonávat dobrovolně na základě motivace, nikoliv pokynu)
- zajímavost a zájmovost (nabídka zájmových činností odlišných od školního vyučování)
- aktivita (uplatnění a úspěšnost všech dětí)
- citovost a citlivost (navozovat kladné emoce, překonávání překážek)
- prostor k seberealizaci (uplatnění vloh a schopností, objevování sám sebe, vytváření žádoucích sociálních kontaktů)

Výchovné programy se zaměřují na základní oblasti, které jsou nadále rozpracovány podrobně a specificky.

13. Týdenní rozpis činností ve školní družině

6.30 h – 7. 15 h	Relaxace
11.15 h - 12.05 h	Přechod ze ŠJ – oběd
12.05 h - 13.00 h	Odpočinková, zájmová činnost
13.00 h – 13.45 h	Výchovně vzdělávací činnost
13. 45 h - 14.00 h	Svačina
14.00 h - 15.00 h	Tělovýchovná činnost
15.00 h - 15.30 h	Relaxační činnosti, hry

Výchovný program je denně přizpůsoben rozvrhu, počasí a zájmu dětí.

Plán školní družiny na školní rok:

Při plánování činností budeme vycházet z plánu práce školy, přizpůsobovat se akcím mimoškolním (divadlo, výstavy, sportovní dny), zaměříme se i na různé svátky.

Hlavním úkolem ŠD je smysluplné a účelné využití volného času, regenerace sil po vyučování, relaxace a cílevědomá výchovně vzdělávací činnost. Veškerá činnost je plánována tak, aby děti nebyly přetěžovány.

V tomto roce se chceme zaměřit na vytváření elementárního podvědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti a neustálých proměnách. Naučit děti úctě k přírodě a ke všemu živému, samozřejmě i k úctě sama sebe, spolužákům, k dospělým osobám.

Činnost ŠD:

Odpočinkové

- stolní a společenské hry, tvořivé hry dle volby dětí, individuální i společná četba, vyprávění

Rekreační

- pobyt venku, pohybové a sportovní hry (míčové, dovednostní)

Pracovní + výtvarná

- malování, kreslení, vytváření z přírodnin, práce s netradičním materiálem, práce s různými nástroji

Přírodovědná + ekologická

- poznávání fauny a flory, ochrana přírody, třídění odpadů

Sportovní

- využívání školního hřiště, tělocvičny, seznámení se se sportovním náčiním s důrazem na bezpečnost

Hudební

- zpěv, poslech hudby, tanec, pohybové hry, seznámení s různými nástroji, žánry hudby

Estetické

- dbát na čistotu sebe a okolí, vytvářet vkusné práce, dbát na estetičnost okolí

Podzimní období:

(září, říjen, listopad)

„Přilétáme z prázdnin“

„Cesta do školy“

„Barvy podzimu“

„Semafor“

„Zdravá výživa“

„Příprava na zimu“

Zimní období:

(prosinec, leden, únor)

„Čertoviny“

„Čas adventní“

„Kdo si hraje, nezlobí“

„Proměny přírody“

„Pomoci se nebojím“

„Karnevalový rej“

Jarní období:

(březen, duben)

„Co to tu kvete“

„Mezi námi kamarády“

„Zajíčková pomlázka“

„Šťastná planeta – Den Země“

Letní období:

(květen, červen)

„Kolo je můj kamarád“

„Jedeme na výlet“

„Odlétáme na prázdniny“

